

ADN d'alcalde

Mai no han cobrat 177.398 euros l'any, el sou del batlle més ben pagat de l'estat espanyol, el barceloní Jordi Hereu. Alguns, no en veuen ni cinc i, naturalment, no tenen cotxe oficial. Però fa més de tres dècades que ocupen el despatx d'alcaldia als seus municipis des de la represa democràtica, una feina que sovint han de combinar amb una altra tasca laboral. Són una vintena a Catalunya i el País Valencià, i el dia 22 de maig provaran de revalidar el càrrec per a un novè mandat. Pel camí s'han quedat quinze batlles, un de valencià i catorze de catalans, que aquesta vegada no presentaran candidatura però que han estat al capdavant dels municipis respectius des del 3 d'abril del 1979, 45 anys després de les darreres municipals, que havien tingut lloc el 14 de gener del 1934.

De primer, poble; després, ideologia. Entre aquesta vintena d'alcaldes *perpetus*, alguns han fet també un viatge aparentment ideològic: han canviat de partit. Tanmateix, a la pràctica, tot té una explicació més planera: quan no

Vint batlles dels Països Catalans miraran de revalidar el càrrec per novena vegada consecutiva, des que el 1979 van ser escollits als seus municipis. En pobles petits, els aparells dels partits no dissenyen les llistes, i la persona pren molta més força que no pas les sigles.

hi ha hagut prou gent per a formar una llista sota unes sigles, han anat a buscar un altre partit que fes de paraigua.

Ho explica molt clarament Jaume Guillaument, encara alcalde de la Sen-

tiu de Sió (Noguera), que no repetirà el 22 de maig: "En un poble petit no fas política. Gestiones uns pocs diners i intentes millorar els serveis que pot oferir un ajuntament. Estem molt al marge de l'alta política que es pot fer al Parlament o en una diputació. I els veïns voten una llista o una altra per les persones que la formen, no pas per la ideologia d'unes sigles", reconeix. Guillaument ha passat per CC-UCD, per CiU i per ERC, i reconeix que ha canviat de partit quan li ha convingut.

De fet, la direcció nacional d'un partit tampoc no mostra un interès especial en la configuració de llistes electorals en petits municipis, fins al punt que els mateixos candidats fan fitxatges de veïns que han anat anteriorment a les llistes de l'adversari i que no en són militants. Un fet impensable quan hi ha en joc grans sous de batlle, regidors i assessors, en un consistori de dimensions més atractives.

Els municipis que només han conegut un alcalde d'ençà del 1979 tenen un perfil molt similar: lluny de l'àrea metropolitana, amb una població que no supera els 1.000 habitants –tret d'alguna excepció– i hi concorren menys opcions polítiques que no a les grans ciutats –en general, només els dos grans partits de cada territori. I aquí els sous de l'alcalde i els regidors acostumen a ser simbòlics, fins i tot inexistents.

Un col·legi electoral de la ciutat de Barcelona recull el vot de ciutadans el 3 d'abril del 1979. S'hi van presentar dotze candidatures.

JOAN BRUNET

El 3 d'abril del 1979 es reconstituïen els ajuntaments democràtics. A la imatge, l'equip que va sortir de les urnes a Sabadell. S'hi presentava CDC-UCD (Xavier Bigatà), FNC-ERC (Joan Carles Doval), PSC (Manuel Garriga) i el PSUC (Antoni Farrés), que va aconseguir l'alcaldia d'una manera clara.

El novè assalt. En el cas de Catalunya, intentaràn mantenir la vara d'alcalde una dotzena de candidats: Andreu Alet Espuga (Odèn, CiU); Amadeu Duch Garreta (els Garidells, CiU); Daniel Górriz Nuet (Prullans, CiU); Jaume Llobet Maja (Montornès de Segarra, CiU); Pere Moradell Puig (Torroella de Fluvià, PSC); Josep Orriols Coch (Castellar de n'Hug, CiU); Josep Palmarola Nogué (Seva, CiU); Ramon Pintó Rossich (Granyanella, CiU); Valentí Riera Vilaplana (Aguilar de Segarra, CiU); Joan Vich Adzet (Vilanova del Camí, PSC); Josep Vilà Camps (Fogars de la Selva, independent) i Josep Vilar Tristany (Montclar, CiU).

A part de tot, ser l'alcalde d'un poble petit també té inconvenients. "Els veïns no distingeixen si és moment de queixar-se o no, encara que siguis en una discoteca a les quatre de la matinada en una festa", explica un d'aquests batlles.

Segons dades facilitades per l'Associació Catalana de Municipis, a banda dels batlles, actualment, 41 regidors de tot Catalunya mantenen el càrrec des del 1979, i en aquest cas no solament en municipis petits. Per exemple, hi ha regidors *perpetus* al Prat de Llobregat i a Martorell.

La majoria d'alcaldes històrics s'han apresat a assegurar que aquesta serà l'última votació a què se sotmetran, i que el 2015 tancaran un llarguíssim cicle de la seva vida, 36 anys, al capdavant dels seus pobles.

Al País Valencià, vuit alcaldes s'enfrontaran a la gesta. El més veterà de tots és José Luis Seguí, alcalde d'Almudaina (Comtat), del PP, que va accedir a l'alcaldia el 1972, quan l'estat espanyol vivia els darrers anys del franquisme i els batlles eren nomenats pel governador civil de la província.

Josep Almenar (Picanya, PSPV), en realitat aspira a un vuitè mandat, perquè, si bé va entrar al consistori el 1979 com a regidor, no va ser fins el 1983 que es va presentar com a cap de cartell. Entre els candidats a renovar càrrec al País Valencià també hi ha Felip Miralles (Benimantell, PSPV: vegeu l'entrevista de la pàgina 34); Luis Tena (Sant Jordi del Maestrat, PP); Gonzalo Centelles (Costur, PSPV); Jaume Pascual (l'Alqueria d'Asnar, PSPV); Juan José Menárguez (Formentera del Segura, PP) i José Rocamora (la Granja de Rocamora, PP). D'aquesta llista, pràcticament tots els aspirants tenen assegurada la continuïtat, perquè governen amb una majoria prou folgada.

Renovació a les illes Balears.

Ni Mallorca ni Menorca ni Eivissa ni Formentera no han atorgat la immortalitat a cap dels seus 67 batlles. Ni un sol dels que van sortir elegits el 3 d'abril del 1979 no ha aguantat al càrrec vuit mandats, com tampoc cap regidor. De fet, a les Illes no es produeix un repartiment tan clar del territori com al País Valencià i a Catalunya, on cada partit té molt blindats els seus feus tradicionals i on l'ús de la llengua catalana o no és un dels condicionants en aquest repartiment. A les Illes, sense àrea metropolitana i on la llengua no és factor clau, hi ha més possibilitats de canvi de color polític als municipis.

Fa 32 anys que es dugueren a terme les primeres eleccions després de quaranta anys de dictadura, en què els alcaldes eren purs cacics al servei del franquisme. Aleshores, els batlles escollits pels ciutadans hagueren d'encarar el repte de resoldre les mancances originades per un creixement desordenat i marcat per un fort augment de població. Avui, els alcaldables s'enfronten als efectes devastadors de la crisi econòmica, i a més han d'arrossegar el descrèdit generalitzat de la política i de les sigles.

Gemma Aguilera